

Foreningen Våre Rovdyr
Postboks 195
2151 ÅRNES

Deres ref

Vår ref
26/3412-

Dato
14. august 2026

Avgjørelse av klager på vedtak om kvoter for lisensfelling av jerv i 2026/2027

Klima- og miljødepartementet viser til klager på vedtak fattet av rovviltnemndene i region 1 (Vestland, Rogaland og tidligere Vest-Agder), region 2 (Buskerud, Telemark, Vestfold og tidligere Aust-Agder), region 3 (tidligere Oppland), region 5 (tidligere Hedmark), region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal), region 7 (Nordland) og region 8 (Troms og Finnmark) om kvoter for lisensfelling av jerv i 2026. Samlet kvote er satt til 130 individer, med en samlet hunndyrkvote på 76 hunndyr. Samtlige vedtak er påklaget.

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtakene om kvoter for lisensfelling av jerv fra rovviltnemndene i regionene 1, 2 og 3.

For region 5 opprettholder departementet størrelsen på kvoten vedtatt av nemnda. Fellingsområdet avgrenses imidlertid til beiteprioriterte områder (grønn sone), i tråd med det som er foreslått i innstillingen til rovviltnemndas vedtak.

For region 6 opprettholder departementet størrelsen på kvoten, men fjerner startkvoten for forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. Det vises til departementets klageavgjørelser de foregående årene, hvor det er understreket at gjeldende bestandsstatus og avgrensningen av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal ikke gir grunnlag for bestandsregulering i dette området. Departementet reduserer også hunndyrkvoten for forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag fra 9 til 7 dyr. Samtidig opprettholdes den totale hunndyrkvoten på 15 dyr i hele regionen.

For region 7 opprettholder departementet størrelsen på kvoten, inkludert hunndyrkvoten, men endrer vedtaket slik at kvoten kun gjelder i beiteprioritert område. Det er for størrelsen på hunndyrkvoten lagt vekt på at bestanden lå betydelig over det regionale bestandsmålet forrige sesong, og at foreløpige tall tyder på en bestand godt over bestandsmålet også i år.

For region 8 opprettholder departementet rovviltnemndas vedtak når det gjelder størrelsen på kvoten, men endrer hvordan kvoten beregnes slik at irregulær avgang av alle aldersklasser av jerv belastes kvoten likt.

Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på historikk og potensial for skade fra jerv på beitedyr, samt prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt. Departementet har også sett hen til Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det fremgår at det er en målsetting at lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv. Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn uttak gjennom lisensfelling. Vi finner samtidig at de vedtatte kvotene ikke truer bestandens overlevelse.

Klagene i regionene 1, 2 og 3 er ikke tatt til følge. Klagene i regionene 5, 6, 7 og 8 er delvis tatt til følge.

Saksgang

Region 1

Rovviltnemnda i region 1 vedtok 8. juni 2026 en kvote for lisensfelling av 8 jerv for perioden 20. august 2026 – 15. februar 2027. Lisensfellingsområdet omfatter hele regionen. Vedtaket ble påklaget av NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) 26. juni 2026. Rovviltnemnda behandlet klagen 15. juli 2026 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet samme dag for endelig avgjørelse.

Region 2

Rovviltnemnda i region 2 vedtok 13. mai 2026 en kvote for lisensfelling av 4 jerv for perioden 20. august 2026 – 15. februar 2027. Lisensfellingsområdet omfatter hele regionen. Vedtaket ble påklaget av NOAH 22. mai 2026. Rovviltnemnda behandlet klagene 15. juni og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 16. juni 2026 for endelig avgjørelse.

Region 3

Rovviltnemnda i region 3 vedtok 19. mai 2026 en kvote for lisensfelling av totalt 10 jerv (maksimalt 9 hunndyr), hvorav maksimalt 4 dyr (3 hunndyr) innenfor jervesonen for perioden 20. august 2026 – 15. februar 2027. Nemnda åpnet for felling med delkvoter i lisensområder som samsvarer med den geografiske differensieringen i forvaltningsplanen, geografisk fordeling av yngling og skadehistorikk. Vedtaket ble påklaget av NOAH 2. juni 2026.

Rovviltnemnda behandlet klagen 19. juni 2026 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 22. juni 2026 for endelig avgjørelse.

Region 5

Rovviltnemnda i region 5 vedtok 13. mai 2026 en kvote for lisensfelling av totalt 16 jerv for lisensfelling, hvorav 10 hunndyr. Av kvoten kan inntil 5 jerv, hvorav 2 hunndyr, felles i jerveprioriterte områder. Vedtaket ble påklaget av NOAH 26. mai 2026 og FVR 4. juni 2026. NOAH supplerte sin klage 5. juni 2026. Rovviltnemnda behandlet klagen 16. juni 2026 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 18. juni 2026 for endelig avgjørelse.

Region 6

Rovviltnemnda i region 6 vedtok 20. mai 2026 en kvote for lisensfelling av 34 jerv, hvorav maksimalt 15 hunndyr for perioden 20. august 2026 – 15. februar 2027. Totalkvoten deles opp i en startkvote og en reservekvote, der det i startkvoten på 30 jerv kan være 13 tisper, og i reservekvoten på 4 jerv kan være 2 tisper. Av startkvoten kan det maksimalt felles 7 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6. Familiegrupper av jerv (tise med valper) er unntatt fra lisensfelling til og med 9. september 2026. Vedtaket ble påklaget av NOAH 9. juni 2026. Rovviltnemnda behandlet klagen 19. juni 2026 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 22. juni 2026 for endelig avgjørelse.

Region 7

Rovviltnemnda i region 7 vedtok 6. mai 2026 en kvote for lisensfelling av 25 jerv, hvorav inntil 12 tisper i Nordland, for perioden 20. august 2026 – 15. februar 2027. Nemda vedtok også at 5 av de 25 dyrene kan felles innenfor forvaltningssonene for jerv. Vedtaket ble påklaget av NOAH 18. mai 2026. Rovviltnemnda behandlet klagen per e-post den 5. – 8. juni 2026 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 8. juni 2026 for endelig avgjørelse.

Region 8

Rovviltnemnda i region 8 vedtok 6. mai 2026 en kvote for lisensfelling av 33 jerv, hvorav maksimalt 18 hunndyr, for perioden 20. august 2026 – 15. februar 2027. Av kvoten kan inntil 13, hvorav inntil 7 tisper felles i jerveprioriterte områder (A-områder). For Finnmark settes kvoten til 21 jerv, hvorav inntil 11 tisper. Av kvoten kan inntil 7 felles i A-området, hvorav inntil 3 tisper. For Troms og samarbeidsområdet med Nordland settes kvoten til 12 jerv, hvorav inntil 7 tisper. Av kvoten kan inntil 6 felles i A-området, hvorav inntil 4 tisper. Familiegrupper av jerv (tise med valper) unntas fra lisensfelling i perioden fra og med 20. august til og med 9. september. Vedtaket ble påklaget av NOAH 19. mai 2026. Rovviltnemnda behandlet klagen 15. juni 2026 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 10. juni 2026 for endelig avgjørelse.

Faglig tilrådning

Miljødirektoratet ga sin faglige tilrådning for lisensfellingsskvoten av jerv i hele landet 30. juli 2026.

Klagernes anførsler

I oversendelsen av sakene har rovviltnemndene trukket frem følgende hovedpunkter fra klagene:

Region 1

«NOAH påklagar vedtaket og bed om at det ikkje vert opna for lisensfelling i region 1 i 2026-27. I si grunngjeving går det fram ein generell motstand mot norsk rovviltpolitikk. Vidare legg NOAH fram fleire påstandar, med utgangspunkt i tre hovudpunkt knytt til vilkåra i Naturmangfaldlova § 18 og rovviltforskrifta § 7:

1 Saka oppfyller ikkje vilkåret om bestanden si overleving Klagar meiner at rovviltnemnda ikkje har dokumentert at kvoten ikkje utgjer ein fare for jervebestanden sin overleving, og argumenterer med at:

- fråvær av bestandsmål for ein art ikkje er tilstrekkeleg grunnlag for felling, der dei syner til at Bernkonvensjonen ikkje opnar for å forvalte ein art utelokkande etter nasjonale bestandsmål.*
- vedtaket er eit trugsmål mot arten si overleving i Noreg. Dette grunngjev dei med at areal innanfor rovviltzone 1 er ein del av jerven sine naturlege leveområde, og at jervebestanden er redusert frå 2024 til 2025, synt ved at talet på ungekull var 51 i 2025 og med det er redusert med 10 kull i høve til året før.*
- lisensfelling reduserer arten sin moglegheit til vandring som kan medføre gen-utveksling, noko jervestamma treng då den har eit lågt genetisk mangfald.*

2 Saka oppfyller ikkje vilkåret om skade

- tapshistorikken ikkje kan forsvaret storleiken på kvoten, grunna i at 18 drepte sau ikkje står i forhold til ei kvote på 8 jerv.*

3 Det er ikkje gjort tilstrekkelege vurderingar om andre løysingar enn felling–Klagar meiner at rovviltnemnda ikkje har drøfta alternative tiltak»

Region 2

«NOAH –for dyres rettigheters anførsler:

- Jerv er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Det er kun registeret 64 ungekull i Norge. Dette er alt for lite til å sikre bestandsoverlevelsen og Norges forpliktelser til å ta vare på arten.*
- Ettersom en stor andel av den Europeiske jervebestanden lever i Norge, så er jerven er norsk ansvarsart. Norge har dermed et særskilt ansvar for å ta vare på denne arten.*

- *Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt. NOAH viser til at vilkåret om bestandens overlevelse ikke er oppfylt. NOAH mener at lisensfelling vil true bestandens overlevelse og at et av vilkårene for å tillate lisensfelling ikke er oppfylt, jf. nml. §§ 9 og 18.*
- *Vilkåret om skade er ikke oppfylt. NOAH mener at det juridiske grunnlaget for å åpne for lisensfelling ikke er til stede, og viser til at det kun så vidt har vært skade fra jerv på husdyr i regionen.*
- *Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt. NOAH mener at det finnes andre tilfredsstillende alternativ er til felling som er langt mer effektivt enn lisensfelling for å forhindre skade på beitedyr»*

Region 3

«NOAH

- *NOAH mener at nemnda ikke har dokumentert at kvoten ikke utgjør en fare for bestandens langsiktige overlevelse og levedyktighet. Vilkåret om bestandens overlevelse er dermed ikke oppfylt, jf. nml § 18 annet ledd.*
- *NOAH mener at vilkåret om skade ikke er oppfylt, da tapshistorikken og skadepotensialet i region 3 er lavt og ikke står i forhold til en kvote på 10 jerver, samtidig som vedtaket ikke bygger på tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og kvoten ikke er proporsjonal med faktisk skade, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 18 første ledd bokstav b samt Bernkonvensjonen artikkel 9.*
- *NOAH mener at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt, da rovviltnemnda ikke har drøftet eller dokumentert bruk av ikke-dødelige tiltak som allerede har vist effekt, og heller ikke gitt en etterprøvbar begrunnelse for at lisensfelling er eneste løsning, til tross for krav om å prioritere slike tiltak og kun tillate felling når formålet ikke kan oppnås på annen måte, jf. naturmangfoldloven § 18 annet ledd, rovviltforskriften § 10 annet ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9.»*

Region 5

«NOAH

- *NOAH reagerer på at nemnda har doblet kvoten fra sekretariatets anbefaling.*
- *NOAH mener vedtaket er i strid med naturmangfoldloven og Norges folkerettslige forpliktelser etter Bernkonvensjonen og Kunming-Montreal rammeverket.*
- *Jerven er klassifisert som sterkt truet i Norge og sårbar i Sverige og er en norsk ansvarsart med mer enn 25 % av den europeiske bestanden.*
- *Føre-var-prinsippet må tillegges mer vekt, ettersom det foreligger risiko for irreversibel skade på naturmangfoldet.*
- *Vilkår om skade og skadepotensial er ikke oppfylt.*
- *Bernkonvensjonens øverste organ mener rovdyrforvaltningen i Norge må legge mer vekt på ikke-dødelige tiltak*

FVR

- *Nemnda går mot faglig anbefaling på 8 dyr.*
- *Lisensfellingsområdet er utvidet til også å omfatte deler av blå sone.*
- *Det er dokumentert færre jervekull enn regionalt bestandsmål så langt i år.*
- *Utvidelse av kvote til blå sone fremstår som en sikring for å fylle kvoten, noe som er vanskelig å forene med hensynet til bestandens langsiktige overlevelse og målet om å opprettholde levedyktige bestander av jerv i regionen.*
- *FVR mener bestandsmålet er et minimumsmål, ikke et maksimumsmål eller et mål om hvor mange jerv det bør være i regionen.*
- *Jerven er klassifisert som sterkt truet og er på rødlista. Norge har en betydelig andel av den europeiske bestanden innenfor sine landegrenser.*
- *Føre-var-prinsippet er ikke tilstrekkelig ivarettatt.*
- *FVR mener rovviltnemnda ikke har dokumentert at det foreligger skadeomfang som står i forhold til vedtatt kvote*

NOAH –supplering av klage

- *NOAH mener rovviltnemndas argumentasjon om at regionen over lang tid har ligget veldig høyt over bestandsmålet ikke er i tråd med virkeligheten og kunnskapsgrunnlaget.*
- *Gjennomsnittstall kan ikke være utgangspunkt når bestanden har gått så kraftig ned som den har gjort de to siste årene.*
- *Ønsket om å utvide jakten til Rena og Åmot er ikke i tråd med naturmangfoldloven § 18 bokstav b eller Bernkonvensjonen artikkel 9, da det ikke er sau på utmarksbeite eller tamreindrift i området.»*

Region 6

«NOAH:

- *Mener at det ikke bør åpnes for lisensfelling av jerv i region 6, og at forskning viser at skyting av rovdyr ikke er det mest effektive for å forebygge skader på beitedyr.*
- *Vilkårene i naturmangfoldloven § 18 er ikke oppfylt.*
- *Vilkår for lisensfelling innenfor forvaltningsområdet er ikke oppfylt.*
- *Konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov –nml §§ 5, 8, 9, 10, § 18 første ledd bokstav b og § 18 annet ledd samt artikler 2, 4, 6 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket)»*

Region 7

«NOAH – for dyrs rettigheter

Vi viser til klagen i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- NOAH mener vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven og påpeker jervens status som sterkt truet på den norske rødlista, samt at jerven er en ansvarsart.
- NOAH vurderer at vilkåret om bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18 ikke er oppfylt, og mener at føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, og nml. § 10 ikke er tilstrekkelig vurdert og vektlagt.
- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt begrunnelse eller vist bevis om at skade forårsaket av jerv i region 7 eller skadepotensialet er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at nml. § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.
- NOAH mener det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling for å hindre skade på beitedyr. NOAH mener at rovviltnemnda ikke har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen, og at nemnda ikke har drøftet eventuelle andre løsninger. NOAH mener derfor at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt i denne saken, jf. nml. § 18 annet ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.
- NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – nml §§ 5, 8, 9, 10, § 18, samt artikler 2 og 9 i Bernkonvensjonen og mål 4 i Naturavtalen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres.»

Region 8

Vi viser til klagen i sin helhet, og trekker frem at NOAH mener vilkårene for å tillate felling ikke er oppfylt fordi:

- Vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven
- Felling vil true bestandens overlevelse
- Føre-var-prinsippet ikke er tilstrekkelig vektlagt
- Vilkåret om skade ikke er oppfylt
- Det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling for å hindre skade på beitedyr

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – naturmangfoldloven §§ 5, 8, 9, 10 og § 18 første ledd bokstav b og § 18 andre ledd samt artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen.

Departementet viser ellers til klagene i sin helhet.

Rovviltnemndenes vurdering

Region 1

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 8. juni 2026 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider:

[Vedtak om lisensfelling av jerv i rovviltregion 1 for 2026 - 2027 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda meiner at vilkåra for å fatte vedtak om kvote for lisensfelling etter § 7 i rovviltforskrifta, jf. § 10 i rovviltforskrifta og jf. § 7 i naturmangfaldlova er oppfylte.

Klagen inneheld ikkje opplysningar om tilhøve som ikkje er vurdert direkte i saka eller indirekte gjennom nasjonale målsettingar og føringar for rovviltforvaltinga. Rovviltnemnda vil avvise dei tre påstandane i klagen, og meiner det er vist at vedtaket fyller vilkåra både om bestanden si overleving og om alvorlet i skadeomfang og framtidig skadepotensiale. Det er også gjort vurderingar knytt til alternative metodar der desse er funne utilstrekkelege til å hindre skade i vår region.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelse av saken i brev av 15. juli 2026. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 2

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 13. mai 2026 er tilgjengelig Miljøvedtaksregisterets sider:

[Kvote for lisensfelling av jerv region 2 i 2026/2027 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda har med grunnlag i klagen fra NOAH -for dyrs rettigheter vurdert vedtaket om kvote for lisensfelling av jerv i rovviltregion 2 i 2026/2027 på nytt. Vi kan ikke se at det har framkommet ny kunnskap eller nye opplysninger som tilsier endret vedtak.

Vedtaket av 13. mai 2026 om kvote for lisensfelling av jerv i region 2 i 2026/2027 opprettholdes, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelse av saken i brev av 16. juni 2026. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 3

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisesfelling av jerv av 19. mai 2026 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider:

[Kvote og område for lisensfelling av jerv i region 3/Oppland i 2026-2027 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har nemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 3 Oppland har vurdert sak 9/26 og den innkomne klagen, men finner ikke at det i klagen er kommet frem nye eller andre momenter som gir grunnlag for å ta klagen til følge i saken, og sender derfor saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelsen av saken i brev av 22. juni 2026. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 5

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 13. mai 2026 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Vedtak om kvote og område for lisensfelling av jerv i region 5/Hedmark i 2026- 2027 \(miljovedtak.no\)](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 5 Hedmark har vurdert vedtak 8/26 og de innkomne klagen, men finner ikke at det i klagen er kommet frem nye eller andre momenter som gir grunnlag for å ta klagen til følge i saken, og sender derfor saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelsen av saken i brev av 18. juni 2026. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 6

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 20. mai 2026 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 6 2026 - 2027 \(miljovedtak.no\)](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen og at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28. Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvote. Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak i sak 17/26, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelsen av saken i brev av 22. juni 2026. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 7

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 5. mai 2026 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Vedtak om lisensfelling av jerv i region 7 - Nordland i 2026/2027 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

«Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 16/2026 av 5. mai 2026. Klagen fra NOAH – for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelsen av saken i brev av 8. juni 2026. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 8

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 13. mai 2026 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Kvote for lisensfelling av jerv 20.8.2026–15.2.2027 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda mener naturmangfoldloven og rovviltforskriften følger opp og ivaretar nasjonal og internasjonal lovgivning samt forpliktelser som Norge har innenfor det todelte målet om både beitedyr og rovvilt. Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er naturmangfoldloven § 18 bokstav b og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7, og 10. Kvoten for lisensfelling av jerv truer ikke bestandens overlevelse og formålet kan ikke nåes på annen tilfredsstillende måte. Rovviltnemnda kan ikke se at klagen tilfører saken nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak. Saken oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelsen av saken i brev av 1. juli 2025. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Miljødirektoratets faglige vurdering

Miljødirektoratet har redegjort for bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for jerv i Skandinavia, nasjonalt og for de ulike forvaltningsregionene. Blant annet viser gjennomgangen at det i 2025 ble påvist 51 valpekull av jerv i Norge, noe som gir en estimert bestand på omtrent 370 voksne individer og er omtrent samme nivå som i fjor. I Sverige, Finland og Norge ble det i 2025 identifisert 878 dyr, hvorav 310 har midtpunkt i Norge. For innværende sesong gjøres det ikke heldekkende hi-inventeringsarbeid i noen deler av den svenske bestanden. De satser nå utelukkende på en forsterket innsats i DNA-metoden.

Antall årlige ynglinger av jerv nasjonalt var 64 i 2023, 61 i 2024 og 51 i 2025. Antall påviste kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv. Av de 51 ungekullene registrert i 2025 ble det gjennomført hiuttak i elleve tilfeller, slik at netto antall overlevende før beitesesongen 2025 var 40 kull.

Per 7. juli 2026 viser de foreløpige dataene fra inneværende kartleggingssesong 52 ungekull av jerv i Norge i år. Dette ligger under gjennomsnittet for de siste sesongene. Det er til nå i år registrert 30 kull innenfor forvaltningsområdene for jerv på landsbasis. Tallene fra inneværende år antyder at rovviltregion 3, 6, 7 og 8 er over de regionale bestandsmålene, og at region 1, 2, 4 og 5 er på målet. Det gjenstår imidlertid enda noe kartleggingsarbeid og kvalitetssikring av data, så det kan bli endringer før endelig rapport foreligger. Av de registrerte kullene i 2026 er det foretatt i alt 6 ekstraordinære uttak på hilokaliteter fordelt som følger; to i region 3, tre i region 6 og en i region 7. 4 av de 6 hilokalitetene som er tatt ut var lokalisert i beiteprioriterte områder. De uttakene som ble gjort innenfor jervprioritert område var i Nord-Fron kommune i region 3 Oppland og i Lierne kommune i region 6. Alle uttakene er utført av Statens naturoppsyn etter beslutninger fra Miljødirektoratet våren 2026.

Direktoratet viser til at det er omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir usatt for. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastning. Kjent avgang av jerv i perioden 1. april 2025 til 30. mars 2026 var 103 jerv i Norge og 9 i Sverige, som henholdsvis utgjør en nedgang på 18 dyr og 39 dyr, målt mot samme periode forrige sesong.

Rovviltnemndene i region 1, 2, 3, 5, 6, 7 og 8 har fattet vedtak om lisensfellingkvoter for jerv gjeldende i de respektive rovviltregionene for sesongen 2026/2027. Samlet for alle rovviltregionene er kvotene satt til totalt 130 individer, med en samlet hunndyrkvote på 76 hunndyr. Til sammenligning ble 59 dyr felt av lisensjegere sesongen 2025/2026.

I tillegg til å sette en total kvote har de fleste av nemndene også satt begrensinger for antall hunndyr som totalt kan felles, samt at det er satt egne begrensinger for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdene. Det er i regionene med måltall for jerv gitt mindre adgang til lisensfelling i områdene som i forvaltningsplanene er avsatt som forvaltningsområder for jerv, enn i områdene som er avsatt som prioriterte beiteområder i forvaltningsplanene.

Rovviltnemndene i region 1, 2 og 8 har vedtatt kvoter som innstilt fra sekretariatene. I region 3, 5, 6 og 7 har nemndene gjort noen endringer fra innstilling til vedtak. I regionene 3, 5 og 7 er totalkvoten økt. I region 3 er kvoten for lisensfelling av jerv utenfor jervprioriterte områder økt sammenliknet med innstillingen. I region 5 og 7 er både den totale kvoten og kvoten innenfor jervprioriterte områder økt sammenliknet med innstillingen. I region 6 er den totale kvoten for lisensfelling av tisper og kvoten for tisper innenfor forvaltningsområdet redusert.

Miljødirektoratet vurderer at den totale lisensfellingskvoten i Norge er satt høyt. Det må forventes at en eventuell effektivisering av hele den vedtatte kvoten, vil gi en reduksjon i den norske delbestanden av jerv. Direktoratet vurderer det som usikkert om det nasjonale bestandsmålet vil nås kommende sesong, dersom kvotene som er fattet av rovviltnemndene samlet sett skulle effektiviseres i sin helhet. Det er imidlertid sett i lys av kjent fellingsstatistikk og kvotenes fordeling, der størstedelen er tildelt for områder med lav forekomst av jerv

(beiteprioriterte områder), svært lite sannsynlig at hele kvoten som er vedtatt vil bli effektivert under lisensfelling.

Det har i flere regioner blitt praktisert en tilnærming der kvotene i seg selv ikke skal virke begrensende for adgangen til lisensfelling av jerv i de beiteprioriterte områdene. Dersom dette fortsatt skal legges til grunn, må fastsettelse av kvoter innenfor forvaltningsområdene etter vår vurdering være restriktiv. Den samlede kvoten innenfor forvaltningsområdene er for kommende sesong satt til maksimalt 39 dyr hvorav 24 hunndyr. Denne bør etter direktoratets vurdering nedjusteres noe for å sikre at bestandsmålene kan nås i de jerveprioriterte områdene også neste sesong.

Direktoratet anbefaler konkrete nedjusteringer av kvoter/hunndyrkvoter innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 5, 6, 7 og 8.

Departementet viser ellers til den faglige tilrådingen og det faglige kunnskapsgrunnlaget i sin helhet.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4, som følger:

- Region 1: Ikke mål om yngling av jerv.
- Region 2: Ikke mål om yngling av jerv.
- Region 3: Fire årlige ynglinger av jerv.
- Region 5: Fem årlige ynglinger av jerv.
- Region 6: Ti årlige ynglinger av jerv.
- Region 7: Ti årlige ynglinger av jerv.
- Region 8: Ti årlige ynglinger av jerv.

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet

anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Etter nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet i § 9, innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger på samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med påvirkningen fra lisensfelling kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet, jf. Ot.prp.nr.52 (2008-2009) s. 382.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den samlede belastningen rovdyrartene utsettes for. Ut over enkelte påkjørsler, tilfeller av sykdom og tilfeller av ulovlig jakt og infanticid, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene på jervebestanden.

Departementet skal ta stilling til om det skal gis en lisensfellingskvote for jerv som vedtatt av rovviltnemndene, for å begrense veksten og/eller utbredelsen av jervebestanden, jf. rovviltforskriften § 10. Lisensfelling kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr eller tamrein eller for å ivareta offentlige interesser av vesentlig betydning, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav g og nml. § 18 første ledd bokstav b og c. Terskelen for å tillate felling innenfor forvaltningsområdene for jerv skal generelt være høyere enn utenfor sonen. Lisensfelling innenfor forvaltningsområdene for jerv bør som hovedregel ikke iverksettes før bestandsmålet er nådd. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vilkåret om at uttaket skjer for å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av jerv tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at felling kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662-A, som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om lisensfelling av ulv. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR 2021-662-A.

Skadehistorikken viser at det skjer årlige tap av sau og tamrein til jerv. For beitesesongen 2025 ble det nasjonalt utbetalt erstatning for 5 607 sau og lam tapt til jerv. Dette utgjorde om lag 36 prosent av den samlede rovvilterstatningen for sau. For tamrein ble det for sesongen 2024/2025 utbetalt erstatning for tap av 5 885 tamrein tapt til jerv. Det utgjorde om lag 31 prosent av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

I region 2 er skadeomfanget forårsaket av jerv begrenset, og totalt 20 jerveskader på sau erstattet i 2025. I 2024 var skadeomfanget noe større med 64 sau erstattet, og det må legges til grunn at skadeomfanget kan bli betydelig dersom det er jerv i beiteområdene.

I region 1, 3, 5 og 6 var jerv den rovviltarten som forårsaket størst andel av sau erstattet som tapt til rovvilt i 2025. I region 1 ble det i 2025 utbetalt erstatning for 729 sau/lam som tapt til jerv, og erfaringen gjennom mange år med jerv og jerveskader viser at skadeomfanget kan bli betydelig dersom det er jerv i beiteområdene. En stor del av de dokumenterte skadene på sau i region 3 er påvist innenfor forvaltningsområdet for jerv, og det er et stort potensial for skade på sau både innenfor beiteprioritert område og innenfor forvaltningsområdet for jerv.

I region 5 oppstår det årlige og til dels store tap av beitedyr forårsaket av jerv innenfor beiteprioritert område, men her forekommer det sjelden tap av beitedyr til jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv, hvor det ikke slippes sau fritt på utmarksbeite og det heller ikke er tamreindrift. Det har forekommet skader på sau også i disse områdene, i tilfeller der jerv har kommet innenfor rovviltavvisende gjerder. Siste dokumenterte skader av jerv innenfor forvaltningsområdet var i 2018, da en jerv kom seg innenfor det rovviltavvisende gjerdet i Trysil. Sett over tid er imidlertid omfanget av skader svært begrenset. Departementet har i tidligere vedtak lagt til grunn at det ikke foreligger et tilstrekkelig skadepotensial til at det kan åpnes for lisensfelling av jerv med hjemmel i nml. § 18 første ledd bokstav b i dette området. Departementet kan ikke se at det er grunn til å vurdere dette annerledes nå.

I region 6 har det de siste årene vært spesielt høye tap i beiteområder i Rauma og Fjord kommuner innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, men i 2025 ble det også påvist 22 sau og lam tapt til jerv i Stranda og Volda kommuner utenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. I region 6 tapes det også tamrein til jerv. I region 7 er det betydelige tap av tamrein til jerv, med en økning fra 2022/2023 til 2024/2025. Også for sau blir det erstattet en god del tap til jerv i regionen, og i 2025 ble totalt 555 sau og lam erstattet.

I region 8 har det vært en reduksjon i antall sau erstattet til jerv de siste 15 årene, men det er fortsatt tap av sau til jerv i regionen og i 2025 ble det erstattet totalt 144 dyr som tapt til jerv. Antall erstattede tamrein tapt til jerv har vært stabilt og høyt over tid, og totalt i regionen ble det erstattet 2881 dyr tapt til jerv i 2024/2025.

Departementet legger til grunn at det er stor sannsynlighet for at det vil oppstå skader av et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad på beitedyr forårsaket av jerv i inneværende år.

Departementet finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt.

Vilkåret om at fellingen ivaretar offentlige interesser av vesentlig betydning

Rovviltnemnda i region 5 har åpnet for lisensfelling av 5 jerv, hvorav 2 hunndyr, innenfor jerveprioriterte områder (blå sone i forvaltningsplanen for region 5). Nemnda har vurdert at hensynet til å bevare tilslutning og tilliten til forvaltningen taler for felling av jerv i

forvaltningsområdet for jerv. Det er ikke klart for departementet hvilket hjemmelsgrunnlag nemnda har lagt til grunn for denne delen av vedtaket. Departementet har vurdert at det ikke er hjemmel etter nml. § 18 første ledd bokstav b til å åpne for lisensfelling i forvaltningsområdet for jerv i region 5 (jf. vurderinger over), og departementet kommenterer derfor også nml. § 18 første ledd bokstav c på bakgrunn av nemndas vedtak om en lisensfellingskvote i dette området.

Departementet har vurdert nml. § 18 første ledd bokstav c i flere klageavgjørelser om lisensfelling av jerv i region 5, etter at nemnda har vedtatt en kvote for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i regionen med hjemmel i dette vilkåret. I alle tilfellene har departementet funnet at det ikke forelå «andre offentlige interesser av vesentlig betydning» som ga grunnlag for lisensfelling av jerv i dette området. Den seneste avgjørelsen er departementets avgjørelse av klager på lisensfelling av jerv i region 5 i 2024-2025 av 16. august 2024.

Etter departementets syn er det ikke forhold som er endret sammenlignet med tidligere år og som taler for felling av jerv i region 5 i en vurdering etter nml. § 18 første ledd bokstav c. Departementet viser i denne sammenheng også til Miljødirektoratets vurdering knyttet til nml. § 18 første ledd bokstav c i den faglige tilrådingen. Direktoratets vurdering er at forholdene ikke er endret fra sakene som tidligere er omgjort av departementet.

Når det gjelder forholdet mellom bestanden i region 5 og det regionale bestandsmålet, viser departementet til at bestanden er redusert, og at foreløpige tall tyder på en bestand om lag på bestandsmålet også i år. Samtidig kan den gjeldende forvaltningspraksisen for jerv i region 5, der det kun blir gjort uttak av jerv i beiteprioriterte områder, over tid resultere i en bestand som opprettholdes på et nivå noe over det regionale bestandsmålet. Dette er også påpekt av direktoratet, som i denne sammenhengen også påpeker at endringen av forvaltningsplanen i 2022 medfører at det er noe mer areal som inngår som beiteprioritert enn det var tidligere. Departementet vil på generelt grunnlag gjøre en nærmere faktisk og rettslig vurdering av grunnlaget for bestandsregulering av jerv i blå sone i region 5.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det er et vilkår for å tillate felling at formålet om å avverge skade ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning veie tungt. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010 2011)) fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr.

I flere av regionene er det gitt kvote for lisensfelling som omfatter både beiteprioriterte og jerveprioriterte områder. I de fleste regionene er det imidlertid gitt mindre adgang til lisensfelling i forvaltningsområder for jerv enn i områdene som er prioriterte beiteområder. Departementet understreker at det fortsatt skal arbeides aktivt med effektive forebyggende

tiltak, som tidlig nedsanking av sau/lam, i områder rovviltnemndene har prioritert for yngling av jerv. Forebyggende tiltak skal være det primære tiltaket for å avverge skader i slike områder. Samtidig slippes det et stort antall husdyr og tamrein på beite i de ulike regionene, i både beiteprioriterte og jerveprioriterte områder. Det oppstår årlig store tap av beitedyr forårsaket av jerv i en del områder, som omfatter områder både innenfor og utenfor forvaltningsområder for jerv. Selv med forebyggende tiltak som reduserer omfanget av skader i en del områder, foreligger det ikke tiltak som på en tilfredsstillende måte kan forhindre skader fra jerv på beitedyr i den grad at lisensfelling blir unødvendig.

Departementet erkjenner også at det kan være vanskelig å gjennomføre effektive tiltak når det kommer til tamreindrift.

Departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for lisensfelling av jerv, jf. nml. § 18 andre ledd.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A.

Departementet viser til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen i den faglige tilrådingen. Miljødirektoratets vurdering er at et samlet uttak av dyr tilsvarende nemndenes vedtak ikke vil kunne true bestandens overlevelse, forutsatt at den svenske forvaltningen fortsetter med uttak på samme nivå som de senere år.

Departementet legger disse vurderingene til grunn, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt for kvoten som er vedtatt av rovviltnemndene, jf. nml. § 18 andre ledd.

Øvrige anførsler

Om føre-var-prinsippet

Klagerne mener føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse i saken fordi det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, og fordi vedtaket ikke viser til noen tidsramme for å bringe jerv ut av statusen som sterkt truet. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at vedtaket ikke vil true jervebestandens overlevelse, og det faglige grunnlaget for vurderingene. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om artens bestandssituasjon og effekten av påvirkninger, slik at føre-var-prinsippet får begrenset betydning i denne saken.

Om Bernkonvensjonen artikkel 2 og 9

Når det gjelder Bernkonvensjonens bestemmelser viser departementet til beskrivelsen over om at nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). Bernkonvensjonen artikkel 2 oppstiller visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde ("maintain") eller tilpasse ("adapt") bestandene av vill flora og fauna til et nivå som blant annet skal svare til økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav. Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2, jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69. Tilsvarende forpliktelse gjelder for jerv.

I HR-2021-662-A avsnitt 71, fant Høyesterett det klart at Norge ikke bryter forpliktelsen «så lenge den norske delbestanden er så stor at dette bestandsmålet nås». For jerv er det nasjonale bestandsmålet nådd. Departementet finner på denne bakgrunn at vedtaket ikke er i strid med Bernkonvensjonens artikkel 2.

Om Naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket)

Klagerne har anført at vedtaket strider mot Naturavtalen, herunder mål 4, som særlig omhandler trusler mot truede arter. Departementet viser til at vedtak om lisensfelling, som alle vedtak om uttak av rovvilt, skal skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føringer for rovviltforvaltningen. Vi kan på denne bakgrunn ikke se at rammeverkets overordnede målsetninger, kan tillegges særlig betydning i denne saken.

Om jerv som ansvarsart og artens truetthetskategori

Klagerne har også anført at jerv er en nasjonal ansvarsart og at arten er oppført som sterkt truet i Norge og sårbar i andre deler av Skandinavia. Felling av arten bør derfor ikke forekomme. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at den samlede vedtatte kvoten for lisensfelling av jerv i Norge ikke vil true bestandens overlevelse. Til jervens status på Norsk rødliste for arter vil departementet vise til at dette er en direkte konsekvens av det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt og føringene i rovviltpolitikken om at rovviltbestandene skal forvaltes så nær bestandsmålene som mulig.

Om den genetiske levedyktigheten til jervebestanden

Klagerne har anført at det er utfordringer knyttet til utveksling av gener i bestanden, og at det er viktig for den videre utviklingen av jervebestanden at jerven gis muligheter til genetisk utveksling gjennom sammenhengende habitater og såkalte jervekorridorer. Anførlene knytter seg særlig til endringene i forvaltningsplanen for jerv i region 5 ved forrige revisjon. Det rovviltprioriterte området i regionen ble da redusert, slik at det ikke lenger eksisterer noen forbindelse/korridor til den sørvestlige delbestanden av jerv lenger vest. Det er videre vist til at dette har konsekvenser også for delbestanden i region 3 og for den nasjonale bestanden.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering, der det trekkes frem at forvaltningen i en årrekke har vært opptatt av å sikre en god forbindelse mellom den sørvestnorske delbestanden og den større østlige og nordlige bestanden for å forhindre

isolasjon og genetisk utarming. Direktoratet viser til at endringene i forvaltningsplanen for region 5 på sikt kan gi utfordringer med tanke på dette. Ifølge direktoratet tyder overvåkingen de senere årene på at det har vært tilstrekkelig genflyt mellom delbestandene, men det er fremdeles viktig å sikre tilstrekkelig gode muligheter for genetisk interaksjon gjennom en bevisst soneforvaltning og bestandsregulering gjennom lisensfelling. Direktoratets vurdering er at dette tilsier at det bør være en noe høyere terskel for uttak av jerv innenfor jervesonene i den sørvestnorske delbestandens leveområder. Departementet viser i denne sammenhengen til vurderingene knyttet til vedtaket for region 6 under «Samlet vurdering». Som det går frem der, endrer departementet vedtaket for region 6 slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, i tråd med Miljødirektoratets anbefaling. Departementet mener det samtidig vil være viktig å følge med på den genetiske utviklingen i tiden fremover slik at det eventuelt kan vurderes ytterligere tiltak dersom genflyt mellom delbestandene ikke forblir tilstrekkelig.

Samlet vurdering

Departementet har over redegjort for den faktiske situasjonen og vurdert de rettslige vilkårene, og har kommet til at vilkårene for å gi kvoter for lisensfelling av jerv i region 1, 2, 3, 5 (unntak for forvaltningsområdet for jerv), 6, 7 og 8 er oppfylt. Det gjenstående spørsmålet er om det etter en skjønnsmessig vurdering skal gis kvoter for som vedtatt av rovviltnemndene.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering der de skriver at den totale lisensfellingskvoten i Norge er satt høyt. Det må forventes at en eventuell effektivering av kvotene vil gi en betydelig reduksjon i den norske delbestanden av jerv, slik at det er sannsynlig at det nasjonale bestandsmålet ikke vil nås kommende sesong. Direktoratet presiserer samtidig at det er svært lite sannsynlig at kvotene som er vedtatt vil bli effektivert under lisensfelling. Departementet vil i den forbindelse påpeke at det ikke kan påregnes at rovviltforvaltningen skal ta ut resterende kvote etter endt lisensfellingsperiode.

Region 1 og 2

Det er ikke bestandsmål for jerv i disse regionene, og kvotene som er satt vurderes av Miljødirektoratet ikke å være til hinder for å kunne oppnå bestandsmålene i naboregionene neste sesong. Departementet opprettholder vedtakene for region 1 og 2.

Region 3

Nemnda har satt en samlet kvote på 10 jerv (hvorav maksimalt 9 hunndyr), der 4 (3 hunndyr) kan felles innenfor forvaltningsområdet for jerv.

En stor del av ynglingene av jerv, og også skadene av jerv på sau i region 3 de siste sesongene har vært innenfor forvaltningsområdet for jerv. Direktoratet vurderer at det er noe rom for å redusere bestanden sett mot måltallet på 4 ynglinger, men at hunndyrkvoten er satt høyt. Konkret anbefaler imidlertid direktoratet ingen endring av vedtaket, men oppfordrer til at uttaket innenfor jervesonen rettes mot områdene med særlig skadeproblematikk knyttet til jerv.

På bakgrunn av dette opprettholder departementet størrelsen og avgrensningen av kvoten vedtatt av nemnda i region 3 på 10 jerv (hvorav maksimalt 9 hunndyr), der 4 (3 hunndyr) kan felles innenfor forvaltningsområdet for jerv.

Direktoratet bemerker i tillegg at det er uheldig at kvoten innenfor forvaltningsområdet for jerv er forbeholdt områdene innenfor sonen, og at man følgelig kan komme i samme situasjon som var tilfelle i region 3 sesongen 2024/2025, der lisensfelling av jerv i beiteprioriterte områder måtte stoppes før fastsatt kvote for regionen var fylt. Departementet oppfordrer nemnda i region 3 til å vurdere dette i forbindelse med et eventuelt vedtak om lisensfelling av jerv neste sesong.

Region 5

Nemnda har satt kvoten til 16 jerv (hvorav maksimalt 10 hunndyr) innenfor regionen, der 5 (2 hunndyr) kan felles innenfor forvaltningsområdet. Når det gjelder de 5 dyrene det er åpnet for felling av innenfor blå sone har departementet funnet at verken bestemmelsen i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b eller bokstav c er oppfylt for lisensfelling av jerv i dette området. Dette innebærer at det ikke er hjemmel etter naturmangfoldloven § 18 til å åpne for lisensfelling av jerv i jerveprioriterte områder i region 5.

Miljødirektoratets vurdering er at det er sannsynlig at bestandsmålet for jerv i regionen vil kunne nås også neste sesong selv om den samlede kvoten på 16 jerv hvorav 10 tisper skulle bli effektuert i de beiteprioriterte områdene i regionen.

Direktoratet påpeker at det kan bli utfordringer med å sikre genflyt til den sørvestlige delbestanden, fordi det ikke lenger er en forbindelse til denne delbestanden, og at dette er et forhold man må komme tilbake til når vi får mer erfaring med det nye forvaltningsregimet for jerv i Sør-Norge.

På bakgrunn av dette opprettholder departementet størrelsen på kvoten vedtatt av nemnda i region 5 på 16 jerv hvorav maksimalt 10 hunndyr. Fellingsområdet avgrenses imidlertid til beiteprioriterte områder (grønn sone), i tråd med det som er foreslått i innstillingen til rovviltneemndas vedtak 13. mai 2026. I disse områdene foreligger det et skadepotensial, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b.

Region 6

Nemnda har satt kvoten til 34 jerv (hvorav maksimalt 15 hunndyr) innenfor regionen, der 15 (9 hunndyr) kan felles innenfor forvaltningsområdet for jerv.

Miljødirektoratet mener det er vanskelig å opprettholde en stabil delbestand med 3 årlige ynglinger innenfor gjeldende forvaltningsområde for jerv i Møre og Romsdal. Direktoratet mener man bør være tilbakeholden med å gi lisensfellingsskvote innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, da det ikke registreres noe overtallighet av ynglinger av jerv i området som er avsatt som prioritert for jerv i fylket. Direktoratet anbefaler derfor at

startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal fjernes, slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal.

Videre vurderer Miljødirektoratet at hunndyrkvoten i forvaltningsområdet for jerv er stor og minner om beslutning av Miljødirektoratet fra mai i år, som resulterte i uttak av tisper med unger i forvaltningsområdet for jerv og kalvingsområdet i Lierne kommune. Direktoratet oppfordrer derfor til at den totale kvote for hunndyr i forvaltningsområdet reduseres fra 9 til 7 dyr.

Departementet understreker betydningen av en tydelig soneforvaltning, og at forvaltningen skal legge til rett for at det regionale bestandsmålet skal kunne oppnås innenfor områdene som nemnda har satt av som prioritert til jerv i forvaltningsplanen. Gitt avgrensningen av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, som er bestemt av nemnda gjennom forvaltningsplanen for regionen, og at det ikke registreres noe overtallighet av jerv innenfor dette forvaltningsområdet, er det vanskelig å se at det er rom for bestandsregulering av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. I denne sammenhengen understreker vi at departementet har endret nemndas vedtak de foregående årene slik at det ikke har blitt åpnet for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal.

På bakgrunn av dette opprettholder departementet størrelsen på kvoten som er vedtatt av nemnda, men fjerner startkvoten for forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, og reduserer hunndyrkvoten for forvaltningsområdet i Trøndelag fra 9 til 7 dyr. Samtidig opprettholdes den totale hunndyrkvoten på 15 dyr i hele regionen.

Region 7

Nemnda har åpnet for lisensfelling av 25 jerv hvorav maksimalt 12 hunndyr i regionen, der 5 dyr kan felles innenfor forvaltningsområdet.

Miljødirektoratet bemerker at Nordland er en region hvor en har vært langt fra å oppnå bestandsmålet innenfor forvaltningsområdene for jerv de seinere år, og dette medfører at en har vært og er avhengig av kull også i beiteprioriterte områder for å oppnå det regionale bestandsmålet. Miljødirektoratet anbefaler derfor at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 7, og at hunndyrkvota endres fra 12 dyr, vedtatt av nemnda, til 9 dyr, slik det ble innstilt av sekretariatet.

Departementet understreker betydningen av en tydelig soneforvaltning, og at forvaltningen skal legge til rett for at det regionale bestandsmålet skal kunne oppnås innenfor områdene som nemnda har satt av som prioritert til jerv i forvaltningsplanen. Departementet er derfor enig i at det ikke skal åpnes for lisensfelling innenfor forvaltningsområdet for jerv. Når det gjelder størrelsen på hunndyrkvoten, viser departementet til at bestanden lå betydelig over det regionale bestandsmålet i fjor, og at foreløpige tall tilsier at bestanden ligger godt over bestandsmålet også denne sesongen. Foreløpige tall tilsier 17 ynglinger i region 7, hvorav 6 i

forvaltningsområdet. Departementets vurdering er at hensynet til å forvalte bestanden i tråd med det regionale bestandsmålet tilsier at størrelsen på hunndyrkvoten opprettholdes.

NOAH har anført at det bør tas hensyn til at departementet har hatt innvendinger mot forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, og mener nemnda er nødt til å legge til rette for ynglende jerv også utenfor forvaltningsområdene. Som klager viser til, har Klima- og miljødepartementet besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling, jf. brev av 2. juli 2018. Rovviltnemndas nåværende plan gjelder inntil departementet har ferdig behandlet saken.

På bakgrunn av dette opprettholder departementet størrelsen på kvoten som er vedtatt av nemnda, inkludert størrelsen på hunndyrkvoten, men endrer vedtaket slik at kvoten begrenses til beiteprioriterte områder.

Region 8

Nemnda i region 8 har satt en kvote på 33 dyr hvorav inntil 18 tisper for hele regionen inkl. samarbeidsområdet med Nordland. Av kvoten kan inntil 13, hvorav inntil 7 tisper felles i jerveprioriterte områder (A-områdene), med en fordeling 7 (3) i Finnmark og 6 (4) i Troms.

Miljødirektoratet anbefaler ingen endring av nemndas vedtak når det gjelder størrelsen på kvoten. Direktoratet presiserer at kvotene er satt høyt, men sett i lys av de senere fellingsresultater og behovene for ekstraordinær innsats i regionen, ser direktoratet ikke noen grunn til å gjøre endringer. Videre presiserer direktoratet at det ikke kan forventes at kvotene blir fylt gitt tidligere års fellingsstatistikk i regionen generelt, og i Finnmark spesielt.

Rovviltnemnda har i sitt vedtak spesifisert følgende regler for belastning av kvoten:

«Eventuell irregulær avgang av jervevalper i perioden frem til og med 19. august belaster kvoten med 0,5 dyr per valp. Dette kompenserer for en forventet høyere naturlig dødelighet i denne perioden. Normale avrundingsregler benyttes, altså vil den første valpen som tas ut i denne perioden belaste kvoten, mens den andre som tas ut ikke belaster kvoten.»

Miljødirektoratet har i sin faglige tilrådning vist til at nemnda i region 8 har tilsvarende formulering i sitt vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv, og at nemnda har vedtatt like store kvoter for betinget skadefelling og lisensfelling av jerv i sine vedtak. Direktoratet anbefaler departementet å endre nemndas vedtak, slik at irregulær avgang av alle aldersklasser av jerv belastes kvoten likt. Dette er i tråd med rovviltforskriften § 7 fjerde ledd.

Departementet opprettholder på denne bakgrunn nemndas vedtak når det gjelder størrelsen på kvoten, men endrer kvotebelastningen slik at irregulær avgang av alle aldersklasser av jerv belastes kvoten likt.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtakene om kvoter for lisensfelling av jerv fra rovviltneemndene i regionene 1, 2 og 3.

For region 5 opprettholder departementet størrelsen på kvoten vedtatt av nemnda. Fellingsområdet avgrenses imidlertid til beiteprioriterte områder (grønn sone), i tråd med det som er foreslått i innstillingen til rovviltneemndas vedtak.

For region 6 opprettholder departementet størrelsen på kvoten, men fjerner startkvoten for forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. Det vises til departementets klageavgjørelser de foregående årene, hvor det er understreket at gjeldende bestandsstatus og avgrensningen av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal ikke gir grunnlag for bestandsregulering i dette området. Departementet reduserer også hunndyrkvoten for forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag fra 9 til 7 dyr. Samtidig opprettholdes den totale hunndyrkvoten på 15 dyr i hele regionen.

For region 7 opprettholder departementet størrelsen på kvoten, inkludert hunndyrkvoten, men endrer vedtaket slik at kvoten kun gjelder i beiteprioritert område. Det er for størrelsen på hunndyrkvoten lagt vekt på at bestanden lå betydelig over det regionale bestandsmålet forrige sesong, og at foreløpige tall tyder på en bestand godt over bestandsmålet også i år.

For region 8 opprettholder departementet rovviltneemndas vedtak når det gjelder størrelsen på kvoten, men endrer hvordan kvoten beregnes slik at irregulær avgang av alle aldersklasser av jerv belastes kvoten likt.

Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på historikk og potensial for skade fra jerv på beitedyr, samt prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt. Departementet har også sett hen til Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det fremgår at det er en målsetting at lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv. Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, og at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn uttak gjennom lisensfelling. Vi finner samtidig at de vedtatte kvotene ikke truer bestandens overlevelse.

Klagene i regionene 1, 2 og 3 er ikke tatt til følge. Klagene i regionene 5, 6, 7 og 8 er delvis tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Frid Festø
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet

Rovviltnemnda i region 1

Rovviltnemnda i region 2

Rovviltnemnda i region 3

Rovviltnemnda i region 5

Rovviltnemnda i region 6

Rovviltnemnda i region 7

Rovviltnemnda i region 8

Rovviltnemnda i region 3

Rovviltnemnda i region 5

Rovviltnemnda i region 6

Rovviltnemnda i region 7

Rovviltnemnda i region 8